

พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว

- พระราชประวัติ

- พระราชกรณียกิจด้านรัฐสภา

- การก่อสร้างพระบรมราชานุสาวรีย์

พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวประทับเหนือพระที่นั่งพุดตานกาญจจินทาสน์

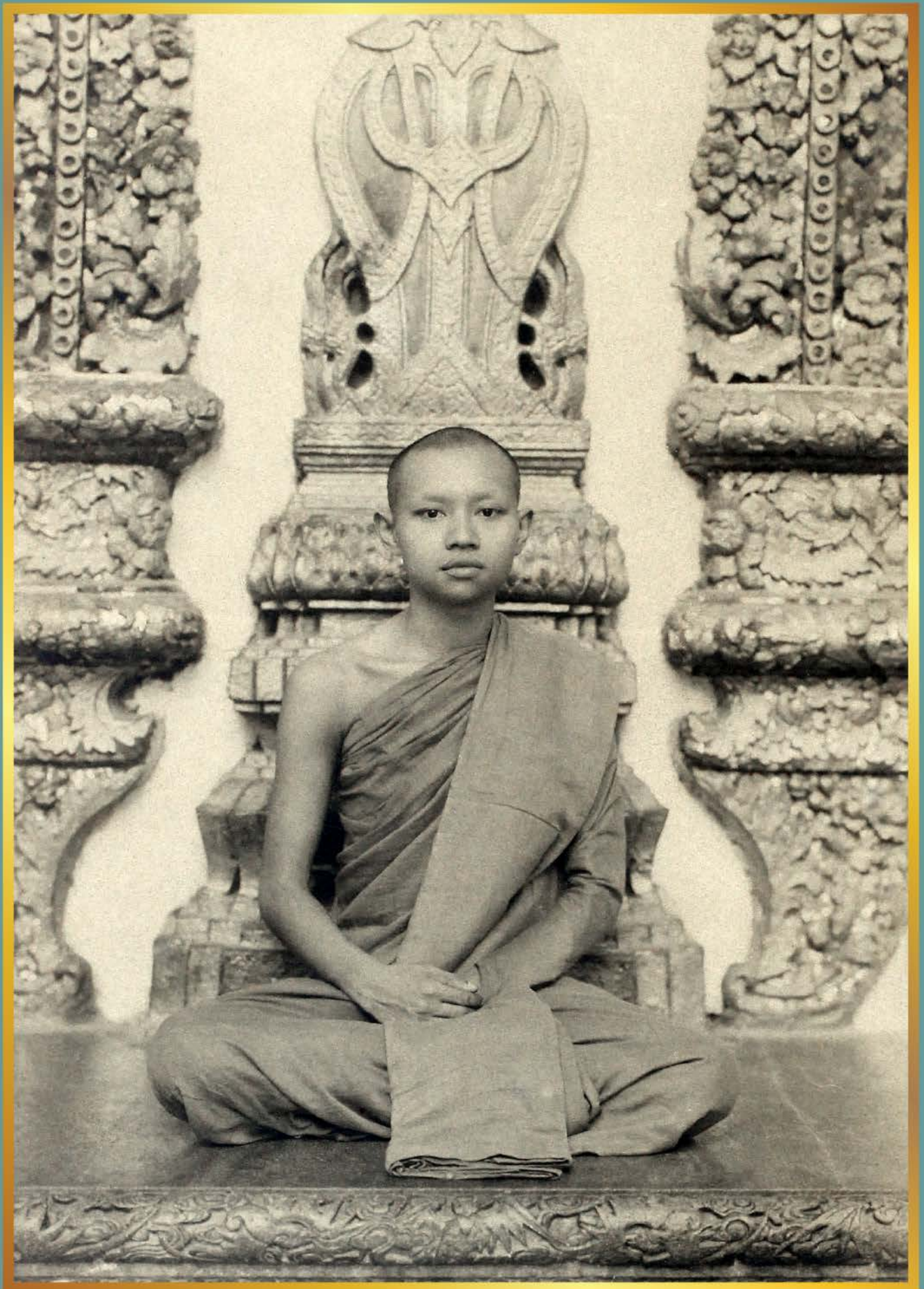
พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงฉายพร้อมพระราชโอรส สมเด็จพระเจ้าฟ้าอัษฎางค์เดชาวุธ กรมหลวงนครราชสีมา และพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว (ประทับบนพระเพลา)

พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวในพระราชพิธีโสกันต์ เมื่อปี พ.ศ. 2448

พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงเครื่องแบบนักเรียนผู้บังคับบัญชา
โรงเรียนนายร้อยทหารเมืองวูลิช (Royal Military Academy, Woolwich)

พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงผนวช เมื่อปี พ.ศ. 2460

พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินี
ในวันอภิเษกสมรส วันที่ 26 สิงหาคม 2461

พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงฉายขณะได้รับการสถาปนาเป็น
สมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอ เจ้าฟ้าประชาธิปกศักดิเดชน์ กรมหลวงสุโขทัยธรรมราชา เมื่อปี พ.ศ. 2468

พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงลงพระปรมาภิไธยในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม
พุทธศักราช 2475 วันที่ 10 ธันวาคม 2475 ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม

พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงเปิดประชุมสภาผู้แทนราษฎร
วันที่ 10 ธันวาคม 2476 ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม

ประกาศตั้งนายกรัฐมนตรี

Phiboonlek B.

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระอัฐมรามาธิบดินทร
เจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า
โดยที่สภาผู้แทนราษฎรชุดที่ ๓ มีความไว้วางใจแก่คณะรัฐมนตรี
ซึ่งมีพระยาพหลพลพยุหเสนาเป็นนายก ได้สิ้นสุดลงแล้ว นายกรัฐมนตรี
ในนามของคณะรัฐมนตรีได้กราบถวายบังคมลาออกจาก
ตำแหน่งตามรัฐธรรมนูญมาตรา ๕๑ ซึ่งได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ
พระราชทานพระบรมราชานุญาตแล้ว แต่โดยที่ทรงพระราชดำริ
เห็นว่า พระยาพหลพลพยุหเสนาเป็นผู้ที่สมควรไว้วางใจพระราช
หฤทัยให้ดำรงตำแหน่งต่อไป จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้
พระยาพหลพลพยุหเสนาเป็นนายกรัฐมนตรี เพื่อบริหารราชการ
แผ่นดินตามรัฐธรรมนูญ ทั้งแก้มัดนี้เป็นอันไป.

ประกาศมาณวันที่ ๑๖ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน.

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
เค็ม พงษ์สวัสดิ์
ประธานสภาผู้แทนราษฎร

พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงลงพระปรมาภิไธยในพระบรมราชโองการแต่งตั้ง
พระยาพหลพลพยุหเสนา เป็นนายกรัฐมนตรี โดยเจ้าพระยาอรรคมหาคัมภีร์
ประธานสภาผู้แทนราษฎร เป็นผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

บันทึกลง

แคว้นลาว ประเทศอังกฤษ

เมื่อ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ

ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ โดยให้ทำลัญจนามบัตรในอันที่ ๖๔ ๑๓๑๓ พ.ศ. ๒๔๗๕
แล้ว ๖๕ ๑๓๑๓ ชื่อ มาอัญเชิญ ท้าวเจ้า คุ้ม ตำบอง อยู่ในตำแหน่ง
พระเมณฑกษัตริย์ราชโอรส รัชชูปการมกุฎ ท้าวเจ้า คุ้ม ตำบอง ใญ่ญี่
๑๓๑๓ ให้ให้ทำ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชชูปการมกุฎ ตาม
แบบของต่างประเทศทั้งนี้แล้ว ให้ให้ทำลัญจนามบัตรตามลัญจนามบัตร
เพื่อใน ประเทศอังกฤษ ๖๕ ๑๓๑๓ ให้ให้ออกเสียง ในรัชกาลเห็นทรง
โปรดเกล้าฯ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชชูปการมกุฎ แล้ว ให้ให้
พิมพ์ให้ ๖๕ ๑๓๑๓ ท้าวเจ้า คุ้ม ตำบอง ในรัชกาล เห็นเห็น อยู่แล้ว
แล้ว ทำลัญจนามบัตร รัชชูปการมกุฎ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว
ให้ให้พิมพ์ตามแบบ โดย ๖๕ ๑๓๑๓ รัชชูปการมกุฎ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว
เมื่อมา มี ในรัชกาล รัชชูปการมกุฎ แล้ว แล้ว เมื่อผู้ก่อการทรงเห็น
อ้างว่า รัชชูปการมกุฎ รัชชูปการมกุฎ รัชชูปการมกุฎ รัชชูปการมกุฎ รัชชูปการมกุฎ
อนึ่ง รัชชูปการมกุฎ รัชชูปการมกุฎ รัชชูปการมกุฎ รัชชูปการมกุฎ รัชชูปการมกุฎ

พระราชหัตถเลขาพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงสละราชสมบัติ วันที่ ๒ มีนาคม ๒๔๗๗ (แผ่นที่ ๑)

ทันทเจ้จึ่ง เน้นควรให้มตามความประสงค์ของผู้ก่อการปัดชำระ
 หนี้ได้ เพื่อ น้อม ความสงบระงับภายในประเทศ ทันทเจ้ได้
 พยายามก่อ เน้นไว้ในกรณีจะรักษาความสงบระงับภายในกรณี
 เปลี่ยนแปลง อันสำคัญ นั้น เหนียวไปโดยทางวิธีสุดท้ายที่จะเป็นได้
 แต่ความพยายามของทันทเจ้ได้ผล โดยเหตุที่ผู้ก่อการเปลี่ยนแปลง
 การปกครอง ได้กระทำในข้อเกิด มีความระริกราบในกรณีเมื่อ
 ต่อมา บัญชีหนี้ใหม่ และมิได้พอความดีเนนของราษฎรโดย
 แท้จริง แะจากความรู้สึกของราษฎร ทั้งในชั้นนี้ จะพึง เน้นได้ว่า
 คำพูดที่จะตำหนิ ปล่อยให้บางหนึ่ง นั้น จะตกอยู่แก่คณะผู้ก่อการ
 และผู้ที่สนับสนุน ฝนพอดข้อนี้เท่านั้น มิได้ตกอยู่แก่ผู้แทน
 ราษฎร เป็น ผู้เลือก เช่น ในสมัย ข้อการ แลตบในเนนว่า
 ชาติผู้ใดได้ไว้ไว้รับ ความ เน้น ข้อของผู้ก่อการ จะไม่เป็นผู้
 แทนราษฎรเลย หนี้จ้การได้มี การเปลี่ยนแปลง ในชั้น
 ตามคำร้องขอของทันทเจ้ แต่ถ้อยใน สัมภาษณ์ ราษฎรเลือก
 ของแท้แท้ก็อยู่ใน สภาผู้แทนราษฎร ตั้ง ครั้ง ๑ ทนที่
 ทันทเจ้ได้ยินยอม ใน สัมภาษณ์ ๒ ประเทศ ก็โดย น้อมว่า สัมภาษณ์
 ประเทศนี้ ั้ง ทันทเจ้ตั้งนั้น จะเลือกจากบุคคลที่รองรับ
 การงาน แลเข้าอยู่ใน ๕๕ ตำหนิ การปกครองประเทศ โดยทั่วๆไป

พระราชหัตถเลขาพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงสละราชสมบัติ วันที่ 2 มีนาคม 2477 (แผ่นที่ 2)

ว่าไม่คิดต่างเป็นพวกใดคณะใด เพื่อจะได้ชื่อเนื่อแห่งทบ
 ในแต่สมาชิกซึ่งราชครูเลือกตั้งขึ้นมา แต่ครั้งเมื่อถึง
 เวลาที่จะตั้งสมาชิกประเภทซึ่งขึ้น ทั้งคนในวัดมีใจศรัทธาต่อ
 ในพระเลียดเสย และคณะรัฐบาลก็เลือกเอาแต่เฉพาะผู้ที่เป็น
 พวกรวมกันเกือบทั้งนั้น มิได้คำนึงถึง ความขัดข้อง หรือทอ
 ทั้ คณะผู้ก่อการ บางส่วนได้มีความคิดที่จะเปลี่ยนแปลงโครง
 การที่เศรษฐกิจของประเทศอย่างใหญ่หลวง ซึ่งเกิดแตกหักกัน
 ขึ้นเองใน คณะผู้ก่อการ และพวกพ้อง จนต้องมีการปิดสภาและ
 งดใช้รัฐธรรมนูญของชาติ โดยคำสั่งแห่งคณะรัฐบาลซึ่งตั้ง
 ตำแหน่งอยู่ในเวลานั้น ทั้งนี้เป็นเหตุให้มีการขึ้นป่วนใน
 การเมือง ต่อมาพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรง
 ปิดอำนาจโดยคำสั่งทหารเป็นครั้งสี่ และแต่ครั้งนั้นมาความ
 ที่จะแก้ไขเปลี่ยนแปลงต่างๆ เสร็จไปโดยทางวิธีที่ลดข้อ
 หนึ่งจากเหตุที่ คณะผู้ก่อการมิได้กระทำในวิธีที่
 ในการเมืองอันแท้จริง แต่แปรที่มิได้ใจศรัทธาออกเสีย
 ก่อนที่จะเห็นนโยบายอันสำคัญต่างๆ ซึ่งเป็นเหตุให้มีการ
 กบฏขึ้น ถึงกับต้องตั้งผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ขึ้น

พระราชหัตถเลขาพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงสละราชสมบัติ วันที่ 2 มีนาคม 2477 (แผ่นที่ 3)

เมื่อท้าวเจ้าได้ร้องขอ ให้เปลี่ยนเพลง รัฐกรรมหุยเรือ
 ให้เป็นรูปประทีปปัดอ อนันต์จริง เพื่อ ให้เป็นที่พอใจแก่ประชารา
 ษฏ์ รัฐบาลและพสกนิกรผู้มาอยู่ บริบูรณ์ในเวลานี้ ก็ไม่ยอม
 ท้าวเจ้าได้ร้องขอ ให้ราชบุตรได้มี โศกพิศอกเสีย ก่อนที่จะเปลี่ยน
 นั้ลครและเหยื่อของอนันต์สัญญา มีผลไว้เรือแก่พลเมือง
 รัฐบาลก็ยอมยอม และแม้แต่ทรประมุขในสวนผู้แทน
 ราชบุตรในเรื่องสำคัญ เห็นเรื่อง คำร้องขอต่างๆ ของท้าวเจ้า
 ลมจักก็มีไว้ มีโศกพิศอกเรื่อง โดยดั่งแต่และละเสียด
 ละออกเสียก่อน เพระถูกเรื่องวัด ให้ลงมืออย่าง ซึ่งด่อนรท
 ในวาระประมุข ได้ขอ นอกทักนี้ รัฐบาลได้ออกกฎหมาย
 ให้รัฐประมุขประมุขบุคคล ซึ่งถูกเน่าทั้ง ความผิด ทบทรเมือง
 ในทางที่ผิดยุติธรรมของโลก คือไม่ให้โศกพิศอกผู้ใด
 ในศาล มีพระหัตถ์โดยคณะกรรมทรอย่าง คังไม่เสียเลย
 ซึ่ง เป็นวิธีที่ท้าวเจ้าไม่เคยใช้ในเมื่อ อดีตรอนันต์ชื่อ
 อยู่อยู่ในมือ ของ ท้าวเจ้าเอง และท้าวเจ้าได้ร้องขอ ให้
 เลิกใช้วิธีนี้ รัฐบาลก็ไม่ยอม.

พระราชหัตถเลขาพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงสละราชสมบัติ วันที่ 2 มีนาคม 2477 (แผ่นที่ 4)

ทัพเจ้าเห็นตัว คณะเรไรนล และพอกพ้อง ให้อภัย
 ปกครองซึ่งไม่ถูกต้อง ตามนลัต ทรของ เรไรนล ไทลัวบุคคล
 และเน็ด คตาม ยุตสิธรรม ตามคตาม ทัพ และยึดถือ ของ
 ทัพเจ้า ทัพเจ้าไม่สามารถ ที่จะยื่นยอม ใน ยุไล คณะไล
 ให้อภัยปกครอง อย่างนั้น ในนามของ ทัพเจ้าต่อไปไว้

ทัพเจ้ามี คตาม เต็ม ใจที่จะ สละ อำนาจอันเป็นของ
 ทัพเจ้า อยู่แต่เดิม ใน แก่ รชชูร โดยทั่วไป แต่ทัพเจ้าไม่
 ยื่นยอม ยกอำนาจ ทั้ง นลาของ ทัพเจ้า ใน แก่ ยุไล คณะไล
 โดยเฉพาะ เพื่อให้อำนาจนั้น โดย สิทธิ ทด และโดยไม่พึ่ง
 เรียง อหิ เจ้า จึง ของ พระราชาชชูร

บัดนี้ ทัพเจ้าเห็นตัว คตาม ประสงค์ ของ ทัพเจ้า ที่ จะ ใน
 รชชูร มี สิทธิ ออก เรียง ใน ไทลัว ของ ประเทศ โดย เจ้า จึง
 ว่าเป็นพล ส่วนนี้ และเมื่อ ทัพเจ้า รู้ สัก ว่า บัดนี้ เป็นอัน
 นมด นหนพ ที่ ทัพเจ้า จะ ร้อง เน็ด อีรือ ใน คตาม คัม กรอง
 แต่ปรารถนา ใจต่อไปแล้ว ทัพเจ้าจึง ขอ สละ ราชสมบัติ
 และ ออก ทอด ทัพ เจ้า แห่ง พระเมนา กษัตริย์ แต่ บัดนี้ เป็นอันไป
 ทัพเจ้า ขอ สละ สิทธิ ของ ทัพเจ้า ทั้ง ปวง ไป เป็นของ ทัพเจ้า
 อยู่ในฐานะ ที่เป็น พระเมนา กษัตริย์ แต่ ทัพเจ้า ขอ อหิไว้ซึ่ง
 สิทธิ ทั้ง ปวง อหิ เป็น ของ ทัพเจ้า แต่ เดิม มา ก่อน ที่ ทัพเจ้า ใจ ราช
 ราชสมบัติ ซึ่ง สิ้น ชาติ ของ กี่

พระราชหัตถเลขาพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงสละราชสมบัติ วันที่ 2 มีนาคม 2477 (แผ่นที่ 5)

ทัฬหีเจ้าไม่มี พระองค์ที่จะบ่ง ทาม ผู้หนึ่งผู้ใด
ในแผ่นดินรัชกาลสมเด็จพระที่นั่งสุริยาศน์อมรินทร์
ทัฬหีเจ้าไม่มี สิทธิที่จะทำไว้ตามกฎหมายที่บรรพกาลว่าด้วยพระ
ที่นั่งสุริยาศน์

อันทัฬหีเจ้าไม่มี คตาม พระองค์ที่จะเป็นผู้ใด
ก่อการไม่สงบขึ้นในประเทศ เพื่อประโยชน์ของทัฬหี
ทัฬหีเจ้าไม่มีใครจะให้ตามของทัฬหี จึงแต่ใจทัฬหีได้
ไปไปโดยคตามอันยอม เน้นของ นริหรือ คตาม สันติสุขของทัฬหี.

ทัฬหีเจ้าไม่มี คตาม แล้วไปเป็นอันหนึ่ง ที่ไม่สมควรจะยัง
ประโยชน์ให้แก่พระมหากษัตริย์ และประเทศชาติของทัฬหีต่อไปได้
ตาม คตามอัน ใจและคตามอัน ซึ่ง รับ สืบ ต่อกันมา ตั้งแต่
พระปฐมบรมฯ ยังได้แต่ตั้ง สัตย อธิษฐาน ความเป็นประเทศ
สยามให้ได้ พระองค์คตามเจริญ และขอพระมหากษัตริย์สยาม
จงได้มี คตาม สุข สบาย.

ปิ่นทอง . B.

วันที่ ๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๗๗

เวลา ~~๑๓~~ ๑๓ นาฬิกา ๕๕ นาที.

สมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินี เสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตร
การขึ้นหุ่นพระบรมราชานุสาวรีย์ วันที่ 10 กรกฎาคม 2521

การดำเนินการปั้นพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว
ในโรงงานปั้นหล่อชั่วคราว บริเวณรัฐสภา ถนนอุทองโน

พลอากาศเอก หะริน หงสกุล ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
ถวายสักการะพระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว
ภายหลังการประดิษฐานพระบรมราชานุสาวรีย์ฯ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชทรงประกอบพระราชพิธี
เปิดพระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว
วันที่ 10 ธันวาคม 2523 ณ อาคารรัฐสภา ถนนอยู่ทองใน

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชทรงประกอบพระราชพิธีเปิดพระบรมราชานุสาวรีย์
พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว วันที่ 10 ธันวาคม 2523

พระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว (พระองค์เดิม)
ณ พิพิธภัณฑ์รัฐสภา อาคารรัฐสภา ถนนสามเสน

พิพิธภัณฑ์รัฐสภา

พิพิธภัณฑ์เฉลิมพระเกียรติ

พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว

จัดแสดง ณ พิพิธภัณฑ์รัฐสภา

ถนนสามเสน เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

จัดทำโดย กลุ่มงานพิพิธภัณฑ์และจดหมายเหตุ สำนักวิชาการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

โทร. 02242 5900 ต่อ 5771-2

www.parliamentmuseum.go.th
